

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.iustice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 76-84-88; Fax: (022) 66-05-89

АПЕЛЛЯЦИОННАЯ ПАЛАТА КИШИНЭУ

2043, мун. Кишинэу, ул. Теилор 4,
www.instante.iustice.md; e-mail: cac@justice.md
Тел. (022) 76-84-88; Факс: (022) 66-05-89

№ 3r-107/16 din 25.07.2016

La № _____ din _____

*Domnului Alexandru Tănase,
Președinte aș Curții Constituționale.*

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit.(a) din Constituție , Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 , Vă expediem sesizarea depusă de către reprezentantul reclamantului SRL "Volta ", avocatul Chetrușca Viorel, pentru controlul constituționalității sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012 "...din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării".

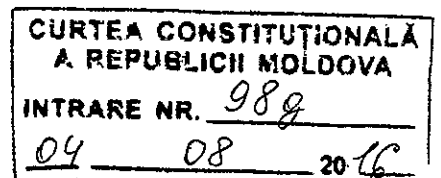
Anexă : Actul de sesizare pe 3 file.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 21.07.2016 pe 3 file .

Referința Consiliului Concurenței pe 4 file.

*Judecătorul
Curții de Apel Chișinău*

Bostan Angela

reclamant: „Volta” SRL, cod fiscal 1003600028059,
reprezentată de avocatul Viorel Chetrușcă
adresa de contact: MD 2043, mun. Chișinău, str. Independenței, nr. 16, ap.39

pârît: Consiliul Concurenței din R. Moldova,
MD 2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare 73/1

intervenient accesoriu: SRL „Eurolumina”,
mun. Chișinău, str. Lunca Bîcului, nr.29

CERERE

privind ridicarea excepției de neconstituționalitate
a sintagmei din art. 77, alin. (1), din Legea concurenței, nr. 183, din 11.07.2012

Prin prezenta se solicită:

- să fie admisă această cerere;
- să fie dispusă sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, fiind ridicată excepția de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77, alin. (1), din Legea concurenței, nr. 183, din 11.07.2012, „... **din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.**”
- să fie dispusă suspendarea procesului

Motivele:

În fapt, În procedura Curții de Apel Chișinău se află acțiunea SRL „Volta” către Consiliul Concurenței R.M., privind anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței, nr. CN-57, din 03.09.2015, care vizează SRL „Volta”.

Printre altele, potrivit acestei decizii Plenul Consiliului Concurenței a dispus încasarea de la SRL „Volta” a unei **amenzi de 905 252,91 lei...**

Această amendă a fost determinată potrivit art. 77, alin. (1), din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, în care se menționează că, „(1) Prin derogare de la legea penală, comiterea faptelor de concurență neloială interzise la art. 15–19 din prezenta lege se sancționează de Consiliul Concurenței cu amendă în mărime de pînă la 0,5% **din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.**”

Avînd în vedere aspectele de fapt și de drept, invocate în cererea de chemare în judecată, care se rezumă la:

- SRL „Volta” a fost sancționată pentru o fată inexistentă, fiind imputată încălcarea unui drept rezultat din înregistrarea unei mărci comerciale, dar care nu are relevanță pentru justa soluționare a speței;
- SRL „Volta” a fost sancționată pentru o faptă care nu are un suport prejudicios, valoarea prejudiciului nefiind invocată de nimeni;
- SRL „Volta” a fost sancționată discriminatoriu, neproportional și inechitabil, fiindu-i încălcat grav și evident dreptul de proprietate, prin exproprierea a circa UNU MILION de LEI, fiind făcută doar trimiterea formală la lege, care este una evident neconstituțională...

Potrivit art.12¹ CPC, „(1) Dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție. (3) Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către

Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă..”

În mod special e de observat caracterul neconstituțional al sintagmei „...din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării”, din art. 77, alin. (1), din Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

Această sintagmă cert contravine principiilor de drept internațional al proporționalității sancțiunii, legalității normei de drept, echității judiciare, echilibrului reglementărilor legale...

Totodată această sintagmă cert contravine esenței prevederilor art. art. 1 alin. (3), 20 alin. (1) și alin. (2), 54 alin. (4), 46 alin. (1) și alin. (2) din Constituția Republicii Moldova

Potrivit art. 1 din Constituția R.M. (Statul Republica Moldova), „(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Potrivit art. 20 din Constituția R.M. (Accesul liber la justiție), „(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Potrivit art. 46 din Constituția R.M., (Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia), „(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate. (2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.”

Potrivit art. 54 din Constituția R.M., „(Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți), „(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Această sintagmă mai contravine și prevederilor Convenției EDO, precum urtează:

Potrivit art. 6 CEDO, (Dreptul la un proces echitabil), „1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa...”

Potrivit art. 14 CEDO, (Interzicerea discriminării), „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

Potrivit art. 1 din Protocolul 1, CEDO, (Protecția proprietății), „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.”

Relvante aprecierii acestei cereri sunt și constatările din practica Curții Constituționale a R.M., expuse mai jos.

Principii generale:

Dreptul la un proces echitabil

Potrivit art. 20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Accesul la justiție urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv la o instanță de plină jurisdicție.

Curtea reține că, potrivit raționamentelor Curții Europene expuse în cauza *Chevrolet v. Franța*, exercitarea deplinei jurisdicții de către o instanță presupune să nu renunțe la nici una din componentele funcției de a judeca. Așadar, refuzul unei instanțe sau imposibilitatea de a se pronunța în mod independent

asupra anumitor aspecte cruciale pentru soluționarea litigiului, cu care a fost sesizată, ar putea constitui o încălcare a art. 6 § 1 din Convenția Europeană.

Curtea menționează că dreptul de acces la justiție impune legislatorului obligația de a acorda oricărei persoane toate posibilitățile pentru a accede la instanța de judecată și a asigura efectivitatea dreptului de acces la justiție prin adoptarea unui cadru legislativ adecvat.

Potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, de competența Parlamentului ține reglementarea infracțiunilor, pedepselor și regimului executării acestora.

În același timp, Curtea menționează că prin reglementarea infracțiunilor și a pedepselor în materie penală urmează a se înțelege și competența reglementării contravențiilor și sancțiunilor contravenționale. Or, legea contravențională conține prevederi care indică de fapt natura penală a contravențiilor administrative.

Pornind de la raționamentele invocate în cauza *Ziliberberg v. Moldova* din 1 februarie 2005, Curtea constată, caracterul general al legii contravenționale și scopul pedepsei, care este atât de a pedepsi, cât și de a preveni, sunt suficiente pentru a arăta că sunt aplicabile principiile similare celor două legi: contravențională și penală.

Curtea reține, competența exclusivă a legislatorului de a reglementa care fapte constituie infracțiuni sau contravenții și care pedepse urmează a fi aplicate nu exclude obligativitatea respectării principiului legalității, care derivă din articolul 1 alin. (3) din Constituție, și anume din principiul constituțional al statului de drept.

În acest sens, în Hotărârea nr.6 din 16 aprilie 2015 Curtea a subliniat cu valoare de principiu:

Legiuitorul are dreptul de apreciere a situațiilor ce necesită a fi reglementate prin norme legale. Acest drept semnifică posibilitatea de a decide asupra oportunității la adoptarea actului legislativ în conformitate cu politica penală promovată în interesul general.

Totodată, orice reglementare urmează a fi în limitele principiilor statuate în sistemul de drept în vigoare și să se subscrie principiului preeminenței dreptului.

Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctivă în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență."

Principiul individualizării sancțiunii contravenționale

Curtea reține că principiul constituțional al legalității impune diferențierea pedepselor stabilite pentru încălcarea legii. În acest sens, *individualizarea legislativă* nu este suficientă în atingerea scopului legii contravenționale atât timp cât nu este posibilă realizarea *individualizării judiciare*.

Prin individualizarea legală, legislatorul trebuie să ofere judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate - minimul și maximul special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru același judecător, instrumentele care să-i permită *alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete*, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o contravenție sau o infracțiune.

Curtea menționează că sancțiunea de drept contravențional, fiind o consecință a răspunderii contravenționale, trebuie să fie strict individualizată, adaptată cantitativ și calitativ la gravitatea faptei și persoana făptuitorului.

Art. 9 din Codul contravențional determină criteriile care urmează a fi aplicate la individualizarea sancțiunii. Astfel, la aplicarea legii contravenționale urmează să se țină *cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante*.

Criteriile generale de individualizare a sancțiunii contravenționale sunt expuse exhaustiv de asemenea în prevederile articolului 41 din Codul contravențional.

Curtea reține, *caracterul prejudiciabil al contravenției* este determinat de obiectul juridic protejat, constituind *semnul calitativ* al contravenției, în timp ce *gradul prejudiciabil* depinde de gravitatea faptei săvârșite (valoarea daunei, forma vinovăției, motivul, scopul etc.), fiind un *semn cantitativ*.

Prin urmare, calificarea faptei este efectuată doar de instanța de judecată și nu poate fi prestabilită de către legislator pentru toți destinatarii normei juridice contravenționale.

Curtea relevă că legislatorul nu poate determina sancțiunea pentru fiecare situație posibilă *de facto* în viitor, el fixează doar anumite criterii, în limita cărora instanța stabilește și aplică sancțiunea concretă. Or, aplicarea sancțiunii de către instanța de judecată va fi una deficitară, dacă la elaborarea legii și stabilirea sancțiunii de către legiuitor nu se va ține cont de posibilitatea determinării sancțiunii în funcție de criteriile de individualizare enunțate *supra*.

Astfel; individualizarea judiciară se poate realiza doar în baza unor mecanisme de apreciere reglementate de lege, fiind astfel o expresie a principiului legalității.

Principiul proporționalității sancțiunilor

Curtea subliniază că în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii în legea contravențională persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o *sancțiune echitabilă*.

Curtea reține că individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei.

În lipsa criteriilor de individualizare a sancțiunilor, statuate cert în cadrul legal, individualizarea judiciară nu poate fi efectiv satisfăcută față de contravenient pentru a-i asigura deplinătatea drepturilor și libertăților sale legitime.

Curtea relevă că principiul individualizării sancțiunilor contravenționale, ca și cel al pedepselor în dreptul penal, trebuie să se afirme într-un cadru al **deplinătății drepturilor fundamentale**.

În acest sens, Curtea, în Hotărârea nr.7 din 16 aprilie 2015, a statuat că „limitarea exercițiului unor drepturi individuale, în considerarea unor drepturi colective [...] ce vizează [...] prevenția penală, constituie în permanență o operațiune sensibilă sub aspectul reglementării, fiind necesară menținerea unui just echilibru între interesele și drepturile individuale, pe de o parte, și cele ale societății, pe de altă parte.”

Curtea reține că este dreptul legislatorului să stabilească sancțiunile contravenționale, dar respectând cu strictețe *proporționalitatea dintre circumstanțele faptei, caracterul și gradul de prejudiciabilitate*.

Astfel, lipsa posibilității instanței de judecată de a aplica criteriile pentru individualizarea sancțiunii în cauza concretă și aplicarea unei sancțiuni absolut determinate nu asigură **caracterul ei echitabil**.

Prin urmare, acest fapt poate conduce la încălcarea criteriilor de apreciere *Engel* deduse din jurisprudența Curții Europene (*Engel și alții v. Olanda, hotărârea din 8 iunie 1976*), în cazul în care persoanei declarate vinovate de comiterea contravenției să-i fie aplicată o sancțiune care, prin caracterul și gradul de severitate, să nu fie proporțională naturii juridice a încălcării.

În acest sens, Curtea ține să evidențieze raționamentele Curții Europene, expuse în cauza *Cumpănă și Mazăre v. România*, potrivit cărora la aprecierea proporționalității pedepsei trebuie să se țină seama de efectul de descurajare al acesteia. Or, în prezența unor interese concurente dintre victima unei contravenții și contravenient, aplicarea unei sancțiuni absolut determinate fără posibilitatea individualizării acesteia nu poate justifica restabilirea echilibrului dintre drepturile victimei și cele ale făptuitorului, asigurate în cadrul unui proces.

Prin urmare, Curtea reține că aplicarea unei astfel de sancțiuni în toate circumstanțele, indiferent de subiect, **nu atinge scopul legitim urmărit prin sancționare**.

În acest context, Curtea menționează că individualizarea legislativă trebuie exercitată în măsura în care nu îngrădește sau limitează posibilitatea individualizării sancțiunii în raport cu fapta contravențională, pentru asigurarea unui just echilibru între drepturile garantate.

A se mai înțelege și că, potrivit doctrine, dar și legislației naționale și internaționale, nu orice amestec în dreptul unei persoane la respectul bunurilor ei constituie o ingerință în înțelesul art. 1 Protocol la Convenția EDO, principiile de bază pentru aprecierea caracterului rezonabil al ingerinței contrare standardelor înserate în Convenție fiind:

- **măsura impusă trebuie să urmărească un scop legitim, adică să nu fie lipsită în mod vădit de temeiuri rezonabile;**
- **atunci când măsura urmărește un scop legitim, trebuie să existe o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele antrenate și scopul urmărit;**
- **trebuie să fie stabilit un echilibru echitabil între imperativele interesului general al colectivității și protecția drepturilor fundamentale ale individului, acest echilibru nu va fi atins dacă măsura rezultă dintr-o povară individuală sau excesivă a unei persoane.**

Principiul proporționalității joacă un rol deosebit de important, fiind invocat în procedurile judiciare în care se pune problema prevalenței unui drept legal față de un alt drept legal, sau în care disputa privește protecția unui drept privat în contrapunere cu protecția interesului public. În asemenea

situații, principiul proporționalității este cea regulă conflictuală care determină înclinarea balanței în favoarea uneia dintre părți.

Proporționalitatea implică existența unui just echilibru între interesele aflate în conflict: cel public și cel privat. Linia de echilibru presupune preocuparea ca nici unul dintre interesele implicate în speță să nu beneficieze de o protecție absolută, prin negarea generală a protecției celuilalt. În orice moment trebuie să existe anumite limite de protecție pentru fiecare interes implicat în parte, chiar dacă limitele respective sunt diferite ca și întindere și conținut.

A se mai reține și că, prin hotărârea Curții Constituționale a R.M., nr. 2 din 9 februarie 2016, este relevat că „82. [judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate. Totodată, Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.”

În temeiul articolului 135 alin. (1) lit.g) din Constituția Republicii Moldova, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 2 din 9 februarie 2016, e de reținut că normele vizate în această cerere constituie obiect al controlului de constituționalitate.

Ținând cont că, normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecătii, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, se impune admiterea acestei cereri.

Anexe: copia cererii

avocatul Viorel Chetrușcă,
mandatul e la dosar
08.07.2016

CONSILIUL
CONCURENȚEI

СОВЕТ ПО
КОНКУРЕНЦИИ

MD- 2001, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73/1
tel: (00 373 22) 27 34 43; fax: (00 373 22) 27 06 06
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

МД- 2001. Кишинэу, бул. Штефан чел Маре ши Сфынт. 73/1
тел: (00 373 22) 27 34 43; факс. (00 373 22) 27 06 06
E-mail: office@competition.md
www.competition.md

21 iulie 2016 DJ-07/437

Curtea de Apel Chișinău
Judecător: Angela Bostan
Dosar nr.: 3-106/15

Reclamant: „VOLTA” S.R.L.
mun. Chișinău, str. Pădurii, nr. 19, MD-2002

Pîrît: Consiliul Concurenței
mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 73/1, MD-2001

Intervenient accesoriu: „Eurolumina” S.R.L.
mun. Chișinău, str. Lunca Bîcului, nr. 29

REFERINȚĂ

*la cererea întreprinderii „VOLTA” S.R.L.
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1)
din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012*

Consiliul Concurenței a examinat cererea întreprinderii „VOLTA” S.R.L. privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 și o consideră neîntemeiată, declarativă și care urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În fapt, în procedura Curții de Apel Chișinău se află acțiunea întreprinderii „Volta” S.R.L. privind anularea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

Prin Decizia nr. CN-57 din 03.09.2015, Plenul Consiliului Concurenței constatat încălcarea de către întreprinderea „VOLTA” S.R.L. a art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 (în continuare *Legea concurenței*) și a aplicat acesteia o amendă în mărime de 905 252,91 lei.

Menționăm că amenda a fost determinată în conformitate cu prevederile art. 77 alin. (1) din Legea concurenței, potrivit căruia prin derogare de la legea penală, comiterea faptelor de concurență neloială interzise la art. 15–19 din prezenta lege se

sanctionează de Consiliul Concurenței cu amendă în mărime de până la 0,5% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.

Conform art. 9 alin. (3) din Constituția R.M., piața, libera inițiativă economică, concurența loială sânt factorii de bază ai economiei.

Conform art. 126 alin. (1) din Constituția R.M., economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, iar conform **alin. (2) lit. b) al art. 126 din Constituție statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.**

Conform art. 8 alin. (1) din Constituție, *Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.*

Astfel, reieșind din prevederile art. 333 alin. (1) și alin. (2) lit. b) și c) din Acordul de Asociere încheiat între Republica Moldova și Uniunea Europeană (în continuare Acordul de Asociere RM-UE), ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014 „autoritate de concurență” înseamnă, pentru Uniune, „Comisia Europeană”, iar pentru Republica Moldova, „Consiliul Concurenței”. Legislația în domeniul concurenței înseamnă: pentru Republica Moldova, Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 și reglementările de punere în aplicare a acesteia sau modificările la aceasta.

Potrivit art. 335 din Acordul de Asociere RM –UE, fiecare parte menține pe teritoriul său o legislație cuprinzătoare în materie de concurență care abordează în mod eficace acordurile anticoncurențiale, practicile concertate și comportamentul anticoncurențial unilateral al întreprinderilor cu putere dominantă pe piață și asigură un control eficace al concentrărilor între întreprinderi.

Conform art. 2 alin. (6) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 Consiliul Concurenței este autoritatea de concurență națională, competentă de punerea în aplicare a prevederilor prezentei legi, în conformitate cu atribuțiile stabilite de prezenta lege iar conform art 32 alin. (1) al Legii concurenței Consiliul Concurenței este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale.

Conform art. 33 alin. (1) din Legea concurenței **Consiliul Concurenței activează potrivit prevederilor Constituției, prezentei legi, altor acte legislative și**

normative, regulamentului de organizare și funcționare și este independent în exercitarea atribuțiilor sale.

În conformitate cu art. 47 alin. (1) din Legea concurenței, Deciziile și prescripțiile Consiliului Concurenței, precum și ordinele prevăzute la art. 56 alin. (1) pot fi atacate, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acestora de către părți, nemijlocit în instanța de contencios administrativ competentă, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

Conform art. 78 alin. (1) din Legea concurenței, Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău au competență deplină în ceea ce privește controlul deciziilor prin care Plenul Consiliului Concurenței a aplicat o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu.

Reieșind din prevederile alin. (2) al art. 78 din Legea Concurenței, instanțele menționate la alin. (1) pot reduce sau majora amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate, iar în cazul în care constată că decizia privind constatarea încălcării și/sau aplicarea amenzii sau a penalității este neîntemeiată și/sau este adoptată cu încălcarea procedurii, acestea pot anula amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate.

Cu referire la Principiul privind Dreptul la un proces echitabil:

În conformitate cu art. 20 din Constituția RM, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Curtea Constituțională menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Accesul la justiție urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv la o instanță de plină jurisdicție.

Conform art. 78 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău au competență deplină în ceea ce privește controlul deciziilor prin care Plenul Consiliului Concurenței a aplicat o amendă sau o penalitate cu titlu cominatoriu.

Potrivit art. 16 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul

primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Totodată, conform art. 47 alin. (3) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, Deciziile și prescripțiile Consiliului Concurenței, precum și ordinele prevăzute la art. 56 alin. (1) pot fi atacate, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acestora de către părți, nemijlocit în instanța de contencios administrativ competentă, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

Potrivit art. 24 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, instanța de contencios administrativ examinează cererea cu participarea reclamantului și pârâtului și/sau a reprezentanților acestora, în condițiile Codului de procedură civilă, cu unele excepții prevăzute de prezenta lege. La examinarea în instanța de contencios administrativ a cererii în anulare, sarcina probațiunii este pusă pe seama pârâtului, iar în materie de despăgubire, sarcina probațiunii revine ambelor părți.

Controlul pe care îl exercită instanțele judecătorești asupra activității autorităților publice în baza Legii contenciosului administrativ este un control de plină jurisdicție. În aceste condiții, instanțele judecătorești sunt obligate să i-a măsuri de restabilire a dreptului subiectiv încălcat, prin anularea actului administrativ ilegal și să acorde despăgubiri celor care au suferit prejudicii ca urmare a încălcării drepturilor sale, recunoscute de lege, prin emiterea actului administrativ ilegal.

Conform prevederilor art.1 alin.(2) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, *reclamantul poate cere instanței de contencios administrativ competente, atunci când se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.* De aici, rezultă că instanța de judecată trebuie să stabilească *existența dreptului subiectiv care aparține reclamantului și ilegalitatea actului administrativ* prin care i s-a încălcat acest drept. Constatând existența acestor două elemente, instanța de contencios administrativ va putea dispune anularea actului și repunerea în drepturi a reclamantului. Prin urmare, suntem în prezența contenciosului de plină jurisdicție, deoarece instanța judecătorească are competența nu numai de a anula actul administrativ ilegal, dar și de a recupera persoanei vătămate prejudiciul cauzat prin acest act ilegal.

În sensul art.25 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr. 793

din 10 februarie 2000, după deliberare, instanța de contencios administrativ competentă este împuternicită să respingă acțiunea reclamantului ca fiind nefondată. Această soluție poate fi dată în cazul în care instanța ajunge la concluzia că motivele acțiunii sunt neîntemeiate, deoarece pârâtul a prezentat instanței probe incontestabile că actul administrativ este legal și întemeiat.

În cazul în care instanța de contencios administrativ constată că cererea reclamantului este întemeiată, dispune admiterea acțiunii și anulează în tot sau în parte actul administrativ sau obligă pârâtul să emită actul administrativ cerut de el ori să elibereze un certificat, o adeverință sau oricare alt înscris, ori să înlăture încălcările pe care le-a comis, precum și să dispună adjudecarea în contul reclamantului a despăgubirilor solicitate.

Anularea totală a actului administrativ poate avea loc în cazul în care reclamantul solicită anularea lui totală, iar când motivele acțiunii se referă numai la o parte a actului administrativ, atunci poate fi anulat numai această parte. Anularea actului administrativ contestat în tot sau în parte poate fi admisă în baza temeiurilor prevăzute de art. 26 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000. Pentru ca actul să fie anulat în tot, este necesar ca toate prevederile sale să fie ilegale, întrucât în situația în care ilegalitatea nu afectează decât unele dispoziții ale actului atacat, anularea se va produce doar asupra dispozițiilor respective, celelalte prevederi ale actului continuând să producă efecte juridice.

Totodată, instanța de contencios administrativ este în drept și din oficiu sau la cererea reclamantului să se pronunțe asupra legalității actelor sau a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului administrativ contestat în justiție.

Reieșind din cele menționate mai sus, **Legea contenciosului administrativ acordă persoanei toate posibilitățile pentru a accede la instanța de contencios administrativ și îi asigură efectivitatea dreptului de acces la justiție.**

Totodată, controlul pe care îl exercită instanțele judecătorești asupra activității autorităților publice în baza Legii contenciosului administrativ este un control de plină jurisdicție.

Cu referire la Principiul individualizării sancțiunii contravenționale:

Principiul constituțional al legalității impune diferențierea pedepselor stabilite pentru încălcarea legii. În acest sens, *individualizarea legislativă* nu este suficientă în atingerea scopului legii contravenționale atât timp cât nu este posibilă realizarea *individualizării judiciare*.

Prin individualizarea legală, legislatorul trebuie să ofere judecătorului competența de stabilire a pedepsei în anumite limite predeterminate – minimul și

maximul special al pedepsei, precum și să prevadă, pentru același judecător, instrumentele care să-i permită alegerea și determinarea unei sancțiuni concrete, în raport cu particularitățile faptei și cu persoana care a comis o contravenție sau o infracțiune.

Potrivit art. 67 alin. (1) și (5) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, individualizarea amenzilor prevăzute de prezenta lege se efectuează ținând seama de gravitatea și durata faptei. Prin derogare de la Codul contravențional, amenzile pentru încălcarea legislației concurențiale se stabilesc conform prezentei legi.

În acest sens, reiterăm că în conformitate cu art. 78 alin. (2) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău pot reduce sau majora amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate, iar în cazul în care constată că decizia privind constatarea încălcării și/sau aplicarea amenzii sau a penalității este neîntemeiată și/sau este adoptată cu încălcarea procedurii, acestea pot anula amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate.

Ținând cont de cele sus- indicate constatăm cu certitudine că controlul pe care îl exercită instanțele judecătorești asupra activității autorităților publice în baza Legii contenciosului administrativ este un control de plină jurisdicție, având inclusiv dreptul de a reduce sau majora amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate de Consiliul Concurenței.

Cu referire la Principiul proporționalității sancțiunilor:

Curtea subliniază că în lipsa unei sancțiuni relativ determinate și a altor mecanisme de individualizare a sancțiunii în legea contravențională persoana nu are nici o posibilitate reală și adecvată de a beneficia pe cale judiciară de protejarea drepturilor sale, inclusiv de o sancțiune echitabilă.

Curtea reține că individualizarea sancțiunii trebuie să reflecte relația dintre sancțiune (proporția și natura acesteia) și gradul pericolului social al faptei.

Conform art. 67 alin. (1) din Legea concurenței *individualizarea amenzilor prevăzute de prezenta lege se efectuează ținând seama de gravitatea și durata faptei.*

În acest context, menționăm că în conformitate cu art. 77 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, prin derogare de la legea penală, **comiterea faptelor de concurență neloială interzise la art. 15–19 din prezenta lege se sancționează de Consiliul Concurenței cu amendă în mărime de până la 0,5% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării.**

Ținând cont de prevederea legală sus-indicată, constatăm cu certitudine ca

legiuitorul a stabilit o sancțiune care poate fi individualizată, prin indicarea cuantumului maxim ce poate fi aplicat pentru faptele de concurență neloială interzise la art. 15-19 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012.

Astfel, reieșind din prevederile Legii concurenței, determinarea amenzilor care urmează a fi aplicate pentru faptele de concurență neloială interzise la art. 15-19 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, se realizează după mai multe criterii. Astfel, conform art. 41 alin. (1) lit. h) și art. 67 alin. (1) din Legea concurenței Plenul Consiliului Concurenței are competența de a lua decizii de aplicare a sancțiunilor ținând seama de gravitatea și durata faptei. Un alt aspect de care se ține cont la luarea deciziilor este cifra totală de afaceri realizată de întreprindere în anul anterior sancționării, respectiv mărimea impactul economic exercitat de agentul economic pe o anumită piață și consecințele acțiunilor acestora asupra consumatorilor. În același timp, la individualizarea sancțiunii se ține cont și de faptul dacă agentul economic activează și pe alte piețe, decît cea pe care a săvîrșit încălcarea, iar deținerea unei poziții semnificative pe o anumită piață i-ar conferi unele avantaje în activitățile exercitate pe alte piețe unde este prezent.

Mai mult ca atât, după cum am mai menționat anterior poate avea loc individualizarea judiciară, or, potrivit art. 78 alin. (2) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, Curtea Supremă de Justiție și Curtea de Apel Chișinău pot reduce sau majora amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate, iar în cazul în care constată că decizia privind constatarea încălcării și/sau aplicarea amenzii sau a penalității este neîntemeiată și/sau este adoptată cu încălcarea procedurii, acestea pot anula amenzile sau penalitățile cu titlu cominatoriu aplicate.

În acest context, menționăm că legiuitorul a stabilit un just echilibru între interesele aflate în conflict: cel public și cel privat. Nici unul dintre interesele implicate în speță nu beneficiază de protecție absolută și există limite de protecție pentru fiecare interes implicat în parte.

Mai mult ca atât, menționăm că Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 transpune prevederile art. 101–106 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene din 25 martie 1957 și prevederile Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L1 din 4 ianuarie 2003 și inclusiv regulile de determinare a amenzilor pentru încălcările legislației concurențiale indicate în Legea concurenței au fost stabilite conform prevederilor legislației Uniunii Europene.

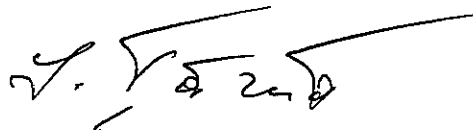
Conform prevederilor pct. 70 din Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova *actele normative ale autorității publice se bucură de prezumția constituționalității, iar alegațiile de neconstituționalitate ale părților în proces, sau incertitudinea judecătorului în acest sens, reprezintă o situație de excepție.*

Astfel, conform Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, o condiție esențială pentru admiterea cererilor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate este *existența unei incertitudini în privința constituționalității normelor care urmează a fi aplicate*, ori din conținutul cererii depuse de „VOLTA” S.R.L. nu se constată asemenea circumstanțe și respectiv cererea depusă de aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Totodată, conform art. 61 alin. (1) al CPC *părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.*

Avînd în vedere argumentele de fapt și de drept invocate, în temeiul art. 9, 126 ale Constituției Republicii Moldova, art. 333, 335 ale Acordului de Asociere RM-UE, art. 2 alin. (6), art. 32, 33, 78 din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012, art. 16, 24, 25 din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 9, 56, 118 ale CPC **solicităm respingerea sesizării „VOLTA” S.R.L. privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 ca fiind neîntemeiată.**

Reprezentantul Consiliului Concurenței
Ion Țărnă

ÎNCHEIERE

21 iulie 2016

mun. Chișinău

Curtea de Apel Chișinău Instanța de judecată în componența:

Presedintele ședinței,
Judecător
Grefier

Angela Bostan
Olesea Croitor

Soluționând în ședință publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă în cadrul pricinii civile, la cererea de chemare în judecată depusă de SRL "Volta" către Consiliul Concurenței, intervenient accesoriu SRL "Eurolumina" cu privire la anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015, instanța,

C O N S T A T Ă :

La 13.11.2015, SRL "Volta" a înregistrat în Secția Evidență și Documentare Procesuală a Curții de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată către Consiliul Concurenței, prin care a solicitat instanței anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

În motivare acțiunii, SRL "Volta", a invocat că conform Dispoziției nr. 12 din 26.11.2014, Plenul Consiliului Concurenței a inițiat investigația privind semnele încălcării prevederilor art. 19 alin. (1) lit. a) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012, vizînd acțiunile SRL "Volta" privind folosirea presupusă a fi ilegală parțială a mărcii comerciale "1000kw" care ar aparține SRL "Eurolumina".

Menționează reprezentantul reclamantei că deși SRL „Volta” a obiectat referitor la esența raportului de investigație asupra cazului dat, și în mod evident și pertinent a combătut constatările și concluziile Raportului, a fost adoptată decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015, potrivit căreia, printre altele – a fost constată încălcarea prevederilor art. 19, alin. (1) lit. a) din Legea Concurenței nr. 183 din 11 iulie 2012 de către Reclamant prin folosirea ilegală parțială a mărcii "1000 KW Centru Comercial" – fiind aplicată în privința SRL "Volta o amendă în mărime de 905 252,91 lei.

Sustine SRL "Volta" că apreciind drept ilegală decizia în cauză, și intenționînd a soluționa pe cale amiabilă și extrajudiciară cazul dat, la 02.10.2015 s-a adresat Plenului Consiliului Concurenței cu o cerere privind redeschiderea procedurii și reexaminării cazului, cerere ce a fost respinsă.

La 16 noiembrie 2015, reprezentantul întreprinderii reclamante SRL "Volta" – Chetrușca Viorel a depus o cerere de asigurare a acțiunii prin care a solicitat suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 decembrie 2015, cererea înaintată de SRL "Volta" cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii prin suspendarea deciziei plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015 a fost respinsă ca neîntemeiată, copia încheierii fiind expediată în adresa părților la 10 decembrie 2015.

În cadrul ședinței de judecată din 24 decembrie 2015, reprezentantul pârâtului

Consiliul Concurenței – Popovschi Oleg a depus o cerere în temeiul art. 67 alin. (3) CPC prin care a solicitat atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a SRL "Eurolumina".

Prin încheierea consemnată în procesul-verbal al ședinței de judecată din 24.12.2015, a fost admisă cererea reprezentantului pârâtului Consiliul Concurenței – Popovschi Oleg cu privire la atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL "Eurolumina".

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 decembrie 2015, cererea repetată înaintată de SRL "Volta" privind aplicarea măsurilor de asigurare prin suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015 a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 24 decembrie 2015, reprezentantul reclamantului SRL "Volta" – avocatul Chetrușca Viorel a declarat recurs asupra încheierii CA Chișinău din 08 decembrie 2015, solicitând instanței admiterea recursului, casarea încheierii CA Chișinău din 08.12.2015 și soluționarea problemei în fond cu admiterea cererii de asigurare a acțiunii prin suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 17 februarie 2016, recursul declarat de avocatul Chetrușca Viorel în interesele recurentului SRL "Volta" a fost respins și menținută încheierea CA Chișinău din 08 decembrie 2015.

La 24 martie 2016, avocatul Chetrușca Viorel în interesele SRL „Volta” a înaintat cerere repetată cu privire la asigurarea acțiunii solicitând instanței suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 martie 2016, cererea de suspendare a executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015 a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 12 aprilie 2016, SRL „Volta” prin intermediul avocatului său – Chetrușca Viorel (în baza mandatului seria și nr. MA 0888202 din 08 octombrie 2015 anexat la f.d. 10) a înaintat repetat cerere de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii prin suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 13 aprilie 2016, cererea repetată înaintată de SRL "Volta" cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii privind suspendarea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței CN-57 din 09.09.2015 a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefind de acord cu încheierea CA Chișinău din 13.04.2016, reprezentantul societății reclamante SRL "Volta" – Chetrușca Viorel a declarat recurs asupra acesteia, solicitând instanței admiterea recursului, casarea încheierii contestate și soluționarea în fond a problemei prin admiterea cererii de asigurare a acțiunii și dispunerea suspendării executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, recursul declarat de avocatul Chetrușca V. în interesele SRL "Volta" a fost respins, fiind menținută încheierea CA Chișinău din 13 aprilie 2016.

În cadrul ședinței de judecată din 08 iulie 2016, reprezentantul reclamantului SRL "Volta" – avocatul Chetrușca Viorel a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012 "... din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării". În motivarea

cererii sale, reprezentantul reclamantului a declarat că sintagma respectivă, are un caracter neconstituțional și contravine principiilor de drept internațional al proporționalității sancțiunii, egalității normei de drept, echității judiciare, echilibrului reglementărilor legale, precum și contravine esenței prevederilor art. 1 alin. (3), art. 20 alin. (1) și alin. (2), art. 54 alin. (4), art. 46 alin. (1) și (2) din Constituția RM, dar și a prevederilor CEDO.

La 21 iulie 2016, reprezentantul pârâtului Consiliul Concurenței a prezentat instanței o referință la cererea SRL "Volta" cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012, prin care a solicitat respingerea sesizării SRL "Volta" privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012.

În cadrul ședinței de judecată din 21.07.2016, reprezentantul reclamantului SRL "Volta" – avocatul Chetrușca Viorel a susținut cererea înaintată și a pledat în fața Colegiului pentru admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Consiliul Concurenței – Ion Țărnă (în baza procurii nr. 01 din 10 februarie 2016 anexată la materialele cauzei) a solicitat instanței respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Reprezentantul intervenientului accesoriu SRL "Eurolumina" – Purcel Sergiu nu s-a prezentat la ședință, fiind înștiințat legal despre data, ora și locul ședinței de judecată, fapt confirmat prin recipisa anexată la f.d. 218, nu s-a prezentat la ședință din motive necunoscute, nu a solicitat amânarea ședinței de judecată sau judecarea cauzei în lipsă.

Soluționând chestiunea ce ține de judecarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate în lipsa intervenientului accesoriu, pornind de la aprecierea faptului că ultimul a fost înștiințat legal despre data, ora și locul ședinței de judecată - Instanța, pornind de la aprecierea faptului că la caz legislația procesual-civilă nu reglementează obligativitatea prezenței în ședință a tuturor participanților, fiind stabiliți termeni restrânși de judecare a cererii respective - prin prisma aplicării art.205 alin.(4), a dispus judecarea cererii în absența intervenientului accesoriu înștiințat legal.

Audiind explicațiile participanților la proces, studiind cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de reprezentantul societății reclamante SRL "Volta" și înscrisurile anexate în susținerea acesteia, instanța concluzionează despre necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea respectivă - din următoarele considerente.

Potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, *excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.*

În conformitate cu § 76 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.*

În temeiul § § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, *controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra*

împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Dispozițiile §§ 82-83 din aceeași hotărâre prevăd că, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Astfel, examinând condițiile necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, Instanța de judecată a Curții de Apel Chișinău, concluzionează că respectivele condiții la caz, sunt întrunite – motive din care, cererea SRL "Volta" urmează a fi admisă.

În același context, ca rezultat al admiterii cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră necesar de a suspenda procesul din următoarele considerente:

În conformitate cu dispozițiile normei procesuale statuate de art. 12¹ CPC, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și până la adoptarea hotărârii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărârii pronunțate se suspendă.

În temeiul § 81 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Potrivit prevederilor legale, în momentul acceptării excepției de neconstituționalitate, judecătorul dispune, printr-o încheiere, suspendarea procesului. Colegiul reține că suspendarea procesului până la soluționarea de către Constituțională a excepției de neconstituționalitate este necesară pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauzei.

Această condiție rezultă și din prevederile art. 260 alin. (1) lit. e) CPC care indică că *instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.*

Drept urmare a celor justificate, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit.a) din Constituție - fiind o lege organică, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, iar Curtea Constituțională nu s-a expus anterior referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea depusă de către reprezentantul reclamantei SRL "Volta" – avocatul Chetrușca Viorel.

În conformitate cu art.art .12¹, 260, 263 CPC, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea reprezentantului reclamantei SRL "Volta" – avocatul Chetrușca Viorel privind ridicarea excepției de neconstituționalitate. .

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la excepția de neconstituționalitate a sintagmei din art. 77 alin. (1) din Legea Concurenței nr. 183 din 11.07.2012 "... din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderea în cauză în anul anterior sancționării".

Se suspendă procesul de judecare a cererii de chemare în judecată depusă de SRL "Volta" către Consiliul Concurenței, intervenient accesoriu SRL "Eurolumina" cu privire la anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-57 din 03.09.2015 – până la soluționarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională.

Încheierea poate fi atacată cu recurs în partea dispozițiilor de suspendare a procesului în Curtea Supremă de Justiție, în termen de 15 zile din data pronunțării, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Bostan Angela